

natuur & bos

Foto: Rina Rubens

Charter voor biodiversiteit

Lokale besturen met een biodiversiteitsactieplan

De voorbije maanden werd op internationale en Europese fora veel aandacht besteed aan het Internationaal Jaar van de Biodiversiteit. Dit gebeurde met druk bijgewoonde conferenties en ronkende verklaringen. Maar ook 'op het terrein' gaat het biodiversiteitsjaar niet onopgemerkt voorbij. Natuurpunt heeft een aantal nieuwe initiatieven opgezet en viert de resultaten van acties uit het verleden. Speciale aandacht gaat momenteel naar het Charter voor Biodiversiteit. Een instrument om zoveel mogelijk partners warm te maken voor een biodivers engagement.

ANB op de bres voor meer biodiversiteit

Als lid van de International Union for Conservation of Nature (IUCN) heeft het Agentschap voor Natuur en Bos zich met de ondertekening van het Countdown 2010 Charter geëngageerd om tegen eind 2010 onder meer volgende acties te realiseren:

- uitvoering van het biodiversiteitsbeleid in het kader van het MINA-plan;
- het ecologisch netwerk van natuurgebieden versterken door aandacht te geven aan connectiviteit tussen gebieden en grensoverschrijdende samenwerking;
- de opmaak van de instandhoudingsdoelstellingen voor de Natura 2000 gebieden;
- partnerschappen versterken en uitbreiden met maatschappelijke groepen, landeigenaars en -gebruikers, privésector, lokale overheden;
- wetenschappelijke kennis over ecosysteemdiensten, monitoring en rapportering verbeteren;
- integratie van biodiversiteit in andere sectoren versterken;
- maatregelen nemen voor bescherming van kwetsbare soorten;
- bewustmaking en participatie verhogen;
- aansturen tot synergieën tussen behoud van biodiversiteit en klimaatbeleid;
- de 2010 doelstelling en het Countdown-initiatief bekendmaken en promoten.

Dit artikel dat geschreven werd in samenwerking met Natuurpunt kadert in onze doelstelling om partnerschappen met maatschappelijke groepen en lokale overheden te versterken.

natuur & bos

Biodiversiteit

Biodiversiteit staat voor de verscheidenheid aan levensvormen op aarde: een grote verscheidenheid aan ecosystemen, de rijkdom aan dieren en planten en de genetische diversiteit binnen soorten. Die veelheid is van levensbelang. Alleen door die enorme verscheidenheid is de natuur in staat om ons in zeer uiteenlopende omstandigheden van gezond voedsel, zuivere lucht en water, en natuurlijke grondstoffen te voorzien. Het is een complex systeem, dat soms vergeleken wordt met een bouwblokkenhuis: als je één bouwblok weghaalt zal het huis niet instorten. Maar als je steen na steen weghaalt zal het systeem zo vervaarlijk beginnen te kantelen dat het uiteindelijk volledig ineenklaapt. En dat is wat dreigt te gebeuren als het biodiversiteitsverlies aan het huidige tempo doorgaat.

Internationale durf

In oktober 2010 wordt in het Japanse Nagoya een beslissende mondiale of wereldconferentie georganiseerd die te vergelijken is met wat Kopenhagen was voor het klimaatbeleid. Hopelijk doet men in Nagoya beter. Er is vooral nood aan voldoende politieke durf en een pak ambitieuze doelstellingen. De Europese Unie zal tevens de krijtlijnen vastleggen voor het biodiversiteitsbeleid van het volgende decennium. Er is dus heel wat politieke aandacht voor biodiversiteit. We moeten deze gebruiken om met zoveel mogelijk partners, zoveel mogelijk te realiseren.

Lokale beschermingsmaatregelen

Het biodiversiteitsverlies stoppen is één van de grootste uitdagingen voor de volgende decennia. Hoewel dit vraagstuk mondiale maatregelen en grensoverschrijdende samenwerking vergt, mogen we geen afwachtende houding aannemen. Want ook lokaal kan er heel wat gebeuren om de biodiversiteit te beschermen. Natuurpunt bewijst dit al jaren. Op honderden plaatsen beschermt Natuurpunt kleine of grote natuurgebieden. Vaak zijn het de laatste toevluchtsoorden voor de meest

bedreigde Vlaamse soorten. Elders worden gerichte acties genomen om één of meer bedreigde diersoorten te beschermen: van padden tot zwaluwen, van vleermuizen tot de bruine vuurvlinder.

Samen met de gemeenten

Op steeds meer plaatsen springen de lokale overheden op de kar. Gelukkig, want gemeenten hebben een belangrijke rol in het beheer en de inrichting van de openbare ruimte en beschikken over unieke communicatiekanalen om een groot publiek te bereiken, te sensibiliseren en te activeren. Ook verenigingen, wijkcomités en bedrijven dragen steeds vaker hun steentje bij. Door het aanplanten van geveltuintjes, de adoptie van een koestersoort of het voorzien van middelen en mensen zetten zij zich in voor de lokale biodiversiteit.

Charter voor biodiversiteit

In 2010 wil Natuurpunt het belang van die lokale biodiversiteit nog eens extra in de verf zetten met de ondertekening van het Charter voor Biodiversiteit. Door het ondertekenen van dit charter engageren gemeenten en Natuurpunt zich om samen werk te maken van lokale biodiversiteit. In een actieplan verduidelijken ze welke maatregelen ze zullen treffen en welke middelen en instrumenten hiervoor voorzien worden. De tekst van het charter is zo opgesteld dat hij kant en klaar aan de gemeenteraad kan worden voorgelegd. Maar het document wordt sterker door er een aantal lokale elementen aan toe te voegen die verband houden met de situatie van de gemeente, met problemen of opportuniteiten, met reeds bestaande acties en mogelijke acties voor de toekomst. Door aandacht te geven aan de eigen kenmerken van de betreffende gemeenten voelen de lokale overheden en inwoners zich ook nauwer betrokken, het is ook hun eigen omgeving waarvoor zij zich inzetten.

Meerwaarde

Het Charter voor Biodiversiteit biedt heel wat kansen om innovatief, creatief en met de nodige knowhow te werken aan een sterke lokale natuur gericht op de biodi-

versiteit van de betreffende locatie. Het maakt kennis mobiel en zorgt ervoor dat de aandacht rond het thema niet wegebt. Het Charter is eveneens een platform voor samenwerking met verschillende partners; zo kan Velt een actiepunt uitwerken rond biodiversiteit in de tuin en een Regionaal Landschap rond kleine landschapselementen.

Flexibel

Het grote voordeel van het Charter voor Biodiversiteit is zijn flexibiliteit. Het charter bestaat uit een basisversie die aangevuld kan worden met een actieplan, aangepast aan de lokale context. Op die manier kan de gemeente het eigen instapniveau bepalen.

Inhoudelijk

Het samenwerkingsverband structureert zich rond vier inhoudelijke pijlers:

- **kennis** | samenbrengen van gegevens;
- **communicatie** | tussen partners en naar het grote publiek;
- **betrokkenheid** | stimuleren van doelgroepen en middenveld;
- **concrete actie** | behoud en herstel van leefgebieden en soorten in praktijk.

Werkpijlers

Het charter is gebaseerd op 4 werkpijlers:

- **gebiedsgericht** | restfinanciering voor de aankoop van natuur, gemeentelijke gronden in beheer, actualisering van het Gemeentelijk NatuurOntwikkelingsPlan (GNOP) bermbeheersplan, ...;
- **soortgericht** | acties rond een specifieke soort;
- **natuur dicht in de buurt** | speelbos, beheer van een park, subsidies voor zwaluwen, behaagactie, ...
- **natuur voor iedereen** | communicatie & sensibilisatie over natuur, soorten en lokale natuurgebieden via informatieve brochures, gebruik van gemeentelijke infokanalen, ...

Biodiversiteit in de samenwerkingsovereenkomst

Lokale inspanningen voor biodiversiteit passen ook in de samenwerkingsovereenkomst 2008-2013, thema 8 Natuur. Zowel op basis- als onderscheidingsniveau als bij de projecten zijn acties mogelijk. Gemeenten kunnen op die manier punten verdie-

natuur & bos

nen voor subsidies of projectsubsidies. Sinds het in werking treden van de nieuwe samenwerkingsovereenkomst in 2008 kregen 198 gemeenten subsidies toegewezen voor de uitvoering van één of meerdere projectvoorstellen onder het thema Natuur. In totaal werden sinds 2008 435 natuurprojecten toegestaan.

Soortbeschermingsacties

Aankoop en beheer van natuurgebieden is de belangrijkste behoudsstrategie voor bedreigde soorten. Maar deze gebiedsgerichte aanpak beschermt niet alle soorten. Soms is soortspecifieke aandacht vereist. Bijvoorbeeld voor soorten die grotendeels buiten de beschermde natuurgebieden voorkomen. Of voor soorten die zo zeldzaam zijn geworden dat bij het beheer van hun leefgebieden tijdelijk of dringende noodmaatregelen nodig zijn.

In Limburg worden de gemeenten door het provinciebestuur reeds jaren aangemoedigd om elk één bedreigde typisch Limburgse dieren- of plantensoort onder hun hoede te nemen. Via de adoptie engageert de gemeente zich acties te ondernemen om deze soorten en hun leefgebied nieuwe kansen te geven. Voor elke gemeente werd een actieplan uitgeschreven dat kan geraadpleegd worden via de website van de provincie Limburg.

In Vlaams-Brabant werd vorig jaar een soortgelijke actie op het getouw gezet. De campagne zal er 4 jaar lopen en 'Samenwerken' is de boodschap: provincie, gemeenten, verenigingen en regionale landschappen zullen elkaar waar nodig helpen en inspireren om de biodiversiteit meer kansen te geven.

Concrete acties in de gemeenten

Het ondertekenen van het charter is geen eindpunt. Integendeel, het moet de start zijn van een aantal concrete acties. Ruim vijftig gemeenten hebben momenteel het biodiversiteitscharter ondertekend (zie kader). Maar ook gemeenten die het charter nog niet ondertekenden organiseren acties in het kader van biodiversiteit, zoals blijkt uit een bevraging die recentelijk door Natuurpunt werd georganiseerd. De uitgebreide resultaten van deze enquête vindt u op de website van Natuurpunt. Hierna worden de acties en initiatieven van enkele gemeenten in de kijker gezet.

BOORTMEERBEEK

In de bres voor rijke biodiversiteit

De gemeente Boortmeerbeek ondertekende het Charter voor Biodiversiteit. Om meer en betere biodiversiteit in de gemeente te creëren werd een ambitieus biodiversiteitsplan met diverse actiepunten opgesteld:

- grote pimpernel en sleedoornpage (beide Rode Lijst-soorten) krijgen de nodige aandacht ter bescherming;
- er worden kunstnesten voor zwaluwen en steenuilen voorzien;
- amfibieënpoelen worden gegraven;
- het gebruik van streekeigen plantgoed wordt gestimuleerd;
- het bermbeheer wordt aangepast met een specifiek maaiplan dat de insecten en bloemen ten goede komt.

In de schijnwerper staan de beschermingsprojecten rond de boeren- en huiszwaluwen, kerkuilen en steenuilen. Voor die laatste soort mag het resultaat er wezen. Er hangen nu zes steenuilkasten in de gemeente.

Contactpersoon BOORTMEERBEEK

Tom Meulemans
meulemans.tom@gmail.com

BIERBEEK

Trotse peter van de natuur

De gemeente Bierbeek adopteert twee prachtige diersoorten: de ingekorven vleermuis en de weidebeekjuffer. De ingekorven vleermuis is een speciale aandachtsoort omdat Bierbeek één van de grootste kraamkolonies herbergt in de Sint-Lambertuskerk van Lovenjoel. Het jachtgebied van deze soort verdient dan ook speciale aandacht en versterkingsmaatregelen. De weidebeekjuffer is een insect met vlinderachtige vlucht, typisch voor valleigebieden van zuivere, stromende beken. Dankzij o.a. het actief beleid van de gemeente is het habitat van deze soort aanzienlijk verbeterd en zal het in de toekomst verder beschermd worden. Daarnaast doet de gemeente speciale inspanningen voor de oeverzwaluwen. Zo wordt er onderhandeld om in een zandgroeve of elders een wand aan te leggen. Des te belangrijker is dat de gemeente restfinanciering voorziet voor de aankoop van natuur in Bierbeek.

Contactpersoon BIERBEEK

Hugo Abts | hugo.abts@telenet.be

Gemeenten die het charter Biodiversiteit ondertekenden (mei 2010)*

Anzegem	Geetbeets	Kuurne	Rotselaar
Asse	Gent	Laarne	Spiere-Helkijn
Avelgem	Glabbeek	Lendelede	Schoten
Beersele	Haacht	Leuven	Tervuren
Begijnendijk	Harelbeke	Liedekerke	Tienen
Bekkevoort	Herent	Lubbeek	Vilvoorde
Berlare	Heuvelland	Menen	Waregem
Bertem	Hoeilaart	Oostkamp	Wervik
Bierbeek	Holsbeek	Oud-Heverlee	Wetteren
Boortmeerbeek	Hooglede	Overijse	Wevelgem
Boutersem	Ieper	Pepingen	Wichelen
Diest	Izegem	Puurs	Zoutleeuw
Dilbeek	Kortrijk	Spiere-Helkijn	Zwevegem

*Naast deze gemeenten hebben ook de provincies West-Vlaanderen en Vlaams-Brabant het biodiversiteitscharter ondertekend evenals de Bond Beter Leefmilieu, Pasar en de Intercommunale Leiedal.

natuur & bos

PEPINGEN

Biodiversiteit toetssteen voor beleid

Op voorstel van de lokale Natuurpunt-afdeling (Natuurpunt Pajottenland) heeft de gemeente Pepingen zich aangesloten bij de charteractie van Natuurpunt. Voor de Zennevallei en het Pajottenland is Pepingen hiermee een pionier. Met de ondertekening benadrukt de gemeente haar intentie om biodiversiteit als een belangrijke toetssteen voor haar beleid te hanteren. Het charter is geen abstracte intentie: het vermeldt concrete actiepunten die de gemeente en Natuurpunt samen willen realiseren. Met het charter reikt Natuurpunt de gemeente de hand om samen te werken om het verlies aan biodiversiteit terug te dringen. Luc Decrick: "Als gemeente werkten we met Natuurpunt al een aantal acties uit. Op hun vraag pasten we het bermbeheer in Elingen aan. Met onmiddellijk gevolg voor het bruin blauwtje, een zeldzame vlindersoort. Deze vlinder wordt in Pepingen een koestersoort. Het charter bevat 10 concrete actiepunten. Het zijn geen wonderen maar stukje bij beetje werkt de gemeente een milieubeleid uit dat de inwoners ten goede komt."

Geert De Pauw, voorzitter van Natuurpunt Pepingen, onderschrijft de bekommernis: "We stellen vast dat de natuur in Pepingen, net als overal in Vlaanderen, het bijzonder moeilijk heeft. Bescherming van wat ons rest aan natuur krijgt steeds meer maatschappelijk draagvlak. Het verheugt ons constructief te kunnen samenwerken met het gemeentebestuur aan die bescherming."

Contactpersoon PEPINGEN

Geert De Pauw
geert@natuurpunt-pajottenland.be

HOLSBEEK

Een grote stap voorwaarts

Al vele jaren werkt de lokale natuurvereniging in het natuurgebied 'Hagelandse Vallei' aan meer en betere biodiversiteit. Het charter biedt de mogelijkheid om een aantal concrete, haalbare en budgetvriendelijke acties, op maat van de Holsbeekse natuur, uit te werken. Een greep uit de acties: het verbeteren van het bermbeheer, de bescherming van koestersoorten (ingekorven vleermuis, sleedoornpage, ijsvogel) en de opname van heel wat biodiverse activiteiten in de gemeentelijke infokanalen. Bijna evidente initiatieven voor een van de groenste gemeenten van Vlaanderen. Afdelingsvoorzitter, Tinne Snoeijts, getuigt: "Natuurpunt Holsbeek is verheugd dat het gemeentebestuur naar aanleiding van het internationaal jaar van de biodiversiteit, na intens voorafgaand overleg, bereid was om het biodiversiteitscharter te tekenen. Misschien een kleine stap voor het gemeentebestuur, maar de natuur in Holsbeek zet hierdoor wel een grote stap voorwaarts!"

Burgemeester van Holsbeek, Hans Eyssen, kijkt met enthousiasme vooruit: "Het Charter voor Biodiversiteit stelt ons in staat concrete uitvoering te geven aan de opgestelde acties, de nodige kennis dicht bij elkaar te brengen en de samenwerking te versterken. Zo willen we het bermbeheer optimaliseren, stellen we een aantal richtlijnen op voor onze koestersoorten en werken we aan een Trage-Wegenbeleid. We zijn blij dat we hierin heel wat input krijgen van Natuurpunt Holsbeek."

Contactpersoon HOLSBEEK

Tinne Snoeijts | tinne.snoeijts@hotmail.com

WEVELGEM

In het oog springende acties

Wevelgem is één van de gemeenten die samen met Leiedal op 20 april het charter ondertekende. De West-Vlaamse gemeente engageert zich om enkele in het oog springende acties te ondernemen:

- Het trage wegenbeleid: instandhouding, onderhoud en uitbreiding van trage wegen-netwerk;
- Groene en toegankelijke publieke ruimte: de aanplant van inheems groen wordt gepromoot waarbij de gemeente zelf het voorbeeld geeft. Bij de inrichting van de publieke groene ruimte probeert de gemeente maximaal natuurwinst te realiseren als voorbeeld naar het publiek. Dit wordt ook in schoolomgevingen toegepast;
- Uitbouw lokale natuurgebieden: bestaande natuurgebieden verder uitbouwen en waar mogelijk de oppervlakte uitbreiden in samenwerking met partners waaronder Natuurpunt;
- Soorten in de omgeving van de mens: medewerking aan een aantal acties ter bescherming van specifieke soorten door duurzame nestgelegenheid, oplossing voor de bescherming van padden bij de paddentrek;
- Er wordt gezocht naar de beste oplossing voor de problematiek van de paddentrek in verkeersstraten;
- Een eigen klimaatbeleid: doelstellingen uit het Lokaal Kyoto-protocol realiseren.

Contactpersoon WEVELGEM

Stijn Tant | stijn.tant@wevelgem.be

De ringmus is een van de vele soorten mussen die voorkomen in habitats dicht bij of in de woongebieden van mensen. Foto: Jelle Vande Veire

natuur & bos

LEIEDAL

Intercommunale geeft voorbeeld

Op 20 april 2010 heeft Leiedal als eerste intergemeentelijk samenwerkingsverband in Vlaanderen een biodiversiteitcharter ondertekend. Dertien steden en gemeenten rond Kortrijk hebben onder impuls van Leiedal en Natuurpunt gelijktijdig een eigen biodiversiteitcharter aangegaan met hun lokale Natuurpunt-afdeling. Voor Leiedal is het ondertekenen van dit charter zeker geen eindpunt. Leiedal wil in haar ontwerpen, plannen en projecten de mogelijkheid scheppen om groene ruimte te creëren binnen een geïntegreerde benadering van multifunctioneel ruimtegebruik.

Het biodiversiteitcharter tussen Leiedal en Natuur.koepel bevat een aantal concrete punten waar Leiedal wil aan werken in de periode 2010-2012:

- een halfjaarlijks overleg met Natuur.koepel vzw;
- een leertraject opzetten voor de medewerkers van Leiedal;
- één woonproject uitwerken waar natuur een basiskwaliteit is;
- één bedrijventerrein uitwerken waar natuur een basiskwaliteit is;
- binnen de regionale groenstructuur ruimte scheppen voor natuur;
- bij de inrichtingsplannen voor groene ruimte een ecosysteemvisie ontwikkelen;
- pilootproject om de tegenstelling tussen natuur en landbouw om te buigen.

Contactpersoon LEIEDAL

Stefaan Verreu | stefaan.verreu@leiedal.be

Tekst

Liselotte Vanderoye
liselotte.vanderoye@natuurpunt.be
 Jos De Wael | Jos.de.wael@vvog.info

Meer info

Natuurpunt
 Coxiestraat 11 | 2800 Mechelen
 T. 015 29 72 20 | F. 015 42 49 21
info@natuurpunt.be

Websites

Biodiversiteit algemeen
www.natuurpunt.be/nl/biodiversiteit

Acties voor lokale biodiversiteit
www.natuurpunt.be/lokalebiodiversiteit.

Enquête gemeentelijke acties
biodivenquete.natuurpunt.be/biodiv/pergemeente.aspx

Samenwerkingsovereenkomst
www.vvsg.be/Omsgeving/Milieu/milieuconvenant/Pages/2008-ev.aspx

Soortbescherming
www.natuurpunt.be/nl/biodiversiteit/soortbescherming_272.aspx

Soortenadoptie door Limburgse gemeenten
www.limburg.be/eCache/20989/Gemeenten_adoptieren_Limburgse_soorten.html

Soortenadoptie door Vlaams-Brabantse gemeenten
www.koesterburen.be

Agentschap voor Natuur en Bos
www.natuurenbos.be

In Groencontact wordt dit jaar in de ANB-katern speciaal aandacht gevraagd voor het jaar van de biodiversiteit. In dit artikel wordt de aandacht van de gemeenten getrokken op een initiatief van Natuurpunt om samen met de gemeentebesturen een engagement aan te gaan met betrekking tot biodiversiteit.

Meer info

Agentschap voor Natuur en Bos
 Wannes Heirbaut
 T. 02 553 78 87
wannes.heirbaut@lne.vlaanderen.be

Website

www.natuurenbos.be/nl-BE/Activiteiten/Campagnes/Countdown_2010.aspx

Met dank aan

natuurpunt

Op 20 april 2010 ondertekenden de intercommunale Leiedal en 13 West-Vlaamse gemeenten Anzegem, Avelgem, Deerlijk, Harelbeke, Kortrijk, Kuurne, Lendeledde, Menen, Spiere-Helkijn, Waregem, Wervik, Wevelgem, Zwevegem het Charter voor Biodiversiteit. Dit gebeurde in aanwezigheid van Vlaams minister voor Leefmilieu en Cultuur Joke Schauvliege.

Overal is plaats voor biodiversiteit

Tekst | Annelore Nys Tekening | Michael Vincent

Overal kan je acties ondernemen om de biodiversiteit te beschermen: in de stad, het park, de natuurgebieden of jouw tuin. Loop even mee door onze gemeente en laat je verwonderen door de rijke natuur die zich hier schuilhoudt en de acties die je zelf kan ondernemen om de biodiversiteit te beschermen.

1 Poel

Net naast het natuurgebied vind je een ecologische poel. De gemeente legde deze poel speciaal aan voor de zeldzame kamsalamander en andere amfibieën.

2 Kerktoren

Helemaal boven in de nok van de kerktoren broedt een koppel kerkuil. De gemeente en Natuurpunt helpen de kerkuil door het plaatsen van speciale nestkasten.

3 Tuin

Ook in de tuin kan je heel wat doen om de biodiversiteit te beschermen. Gebruik geen pesticiden, kies voor streek-eigen planten, laat hier en daar een stukje gras ongemaaid, laat een stapel takken liggen, composteer je eigen tuinafval, ...

4 Natuurgebieden

Onze natuurgebieden zijn een laatste toevluchtsoord voor veel zeldzame soorten. Zij zijn als het ware de schatkamers van de Vlaamse biodiversiteit.

5 Kunstnesten voor huis- en boerenzwaluw

De gemeente deelt gratis kunstnesten uit voor zwaluwen. Zwaluwen zijn traditioneel koloniebroeders, ideaal dus om deze actie op wijkniveau aan te pakken.

6 Zolder

Op de zolder van de plaatselijke bibliotheek zit een kolonie dwergvleermuizen. Bij de bouw van dit perfect geïsoleerde passiefhuis, werd rekening gehouden met de vleermuizen: in de muur zitten holtes en spleten waar deze vliegende zoogdieren een perfecte schuilplaats vinden.

7 Landbouwgebied

Ook in landbouwgebied kan heel wat gebeuren voor biodiversiteit. Om de paar jaar knot boer Wilfried de oude knotwilgenrij. Dit is een schuilplaats voor tal van dieren. Zo vind je in één van de bomen een broedend paar steenuiltjes.

8 Insectenvriendelijke graslanden en wegbermen

De gemeente wil dit grasveld en de wegbermen ecologisch beheren. Ze stelde een beheerplan op en zal een strikt maai-beheer volgen en geen pesticiden gebruiken. De lokale Natuurpunt-afdeling zal instaan voor een jaarlijkse inventarisatie van de fauna en flora. Een ecologisch beheerd grasveld of wegberm is bovendien niet alleen goed voor de natuur, het is ook een lust voor het oog.

9 Trage weg

Onverharde trage wegen en de hagen en knotwilgen erlangs zijn een leefgebied voor heel wat planten en dieren. Bovendien hebben deze landschapselementen een belangrijke verbindingsfunctie.

10 Groendak

Stien en Rik verbouwden onlangs hun woning. Op de nieuwe aanbouw plaatsten ze een groendak. Vanuit hun slaapkamerraam kijken ze uit op een aangenaam stukje groen. In de zomer zoemen er heel wat insecten. De gemeente beloofde hun werk met een mooie premie.

11 Geveltuintje

De gemeente organiseert jaarlijks een bebloemingswedstrijd. Een van de categorieën is geveltuintjes met inheemse beplanting. De gemeente stimuleert haar inwoners om een geveltuintje aan te planten door een premie te geven voor de aankoop van plantmateriaal.

12 Hernieuwbare energie

De biodiversiteit heeft zwaar te lijden onder milieuvuiling en klimaatverandering. Overschakelen op groene energie is ook voor het behoud van onze soortenrijkdom van vitaal belang.

13 Waterloop

De waterloop die door de dorpskern loopt ligt er momenteel troosteloos bij. Enkele rioleringsbuizen komen nog rechtstreeks in de grachten uit en de oevers zijn erg erosiegevoelig. Om dit te verhelpen heeft de gemeente een plan klaarliggen. Ze zal alle huizen aansluiten op het rioleringsnetwerk en de oevers laten begroeien. Ook hier zal men werken met een gefaseerd maai-beheer. ■